

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 27 juni 2023
Registratie nummer	: GZDGWB966580/966581
Voorstelnummer	: RV2023-051
Portefeuillehouder	: Jacoline Hartman
Bijlage(n)	: 1 Bijlage relevante artikelen uit Treasurystatuut West Betuwe 2021
Onderwerp	: Publieke taak voor aanpak milieuprobleem in combinatie met gebiedsontwikkeling en energietransitie

Onderwerp

Publieke taak voor aanpak milieuprobleem in combinatie met gebiedsontwikkeling en energietransitie

Beslispunten

1. Het verstrekken van een tijdelijke impuls in de vorm van een lening voor de toekomstige gebiedsontwikkeling op het gebied van sport, toerisme en recreatie en energietransitie in combinatie met het oplossen milieuprobleem in Spijk aan te merken als een publieke taak;

Inleiding

Golfbaan The Dutch heeft een terrein gekocht tussen de Haarweg en de A15 met als doel om een 9 holes golfbaan aan te leggen. Op een deel van dit terrein direct langs de A15 (ca. 12 hectare) wordt een geluidwal gerealiseerd. Op dit deel zijn staalslakken gelegen die ingepakt gaan worden in de geluidwal waarover wij u eerder hebben geïnformeerd. Het overige deel van het terrein (ca. 35 hectare) van The Dutch wordt op dit moment niet gebruikt en zijn de staalslakken (grotendeels) verwijderd. The Dutch Sustainable Brands heeft als initiatiefnemer in 2020 een vergunningaanvraag ingediend voor een zonneweide. De zonneweide zal dan tijdelijk als 'pauzegrond constructie' worden aangelegd. De aanvraag en behandeling van de omgevingsvergunning zonneweide kent een lange aanloopperiode omdat de ruimtelijke onderbouwing en randvoorwaarden ten aanzien van het milieu tussentijds zijn aangepast op de onderdelen bodem, geluid en ruimtelijke inpassing. Dit naar aanleiding van ingediende zienswijzen van belanghebbenden. De zonneweide is één van de mogelijke oplossingsrichtingen in het verkenningstraject omtrent de staalslakken waar de gemeente, The Dutch en ESG mee bezig zijn. Het is onderdeel van een combinatiescenario van meerdere functies om kostendragers te vinden voor de duurzame inrichting van het terrein inclusief het verantwoord inpakken van de staalslakken. Eind 2022 hebben wij u hierover geïnformeerd (zie raadsinformatienota IN101).

Het afgelopen jaar hebben The Dutch en de gemeente gesprekken gevoerd. Hierbij hebben wij de mogelijkheden verkend om te komen tot een nieuwe aanpak, die er in eerste instantie op is gericht om het milieuprobleem op te lossen. Het milieuprobleem levert een enorm risico op. In ons weerstandsvermogen houden wij al enkele jaren rekening met het risico dat partijen het probleem niet kunnen oplossen en dat dit op het bordje van de gemeente terechtkomt. Om het milieuprobleem op te lossen is naar de langere termijn gekeken in samenhang met de tijdelijke invulling en functie van de

gronden totdat de sport- en recreatiefunctie wordt ingevuld. De zonneweide is een belangrijke kostendrager waar een investeerder (ESG) voor is gevonden die de regie tevens neemt om zowel het milieuprobleem als de gebiedsontwikkeling voor zijn rekening te nemen. Het merendeel van die Investering kan worden gefinancierd, maar een klein gedeelte niet.

Daarom vragen The Dutch en de investeerder aan de gemeente om bij te dragen in de vorm van een lening die binnen 7 jaar wordt terugbetaald vanuit de opbrengsten van de zonneweide. De gemeente heeft vertrouwen in de aanpak van het milieuprobleem door partijen en ziet een publiek belang voor het lange termijnperspectief.

In de beeldvormende raadsbijeenkomst van 17 mei bent u geïnformeerd over de nieuwe ontwikkelingen en hebben de betrokken partijen zich voorgesteld.

Het publieke belang van deze lening betekent dat de gemeente West Betuwe kiest:

- Vóór een effectieve en duurzame aanpak van de dreigende milieuschade en een basis voor duurzaam beheer, ondanks de voorgeschiedenis van het project met veel conflicten en procedures en ieders rol en verantwoordelijkheid daarbij.
- Vóór een benutting van het gebied voor een gewenste functie in het kader van de energietransitie (zonne-energie) en behoud van het perspectief op een eindbestemming in de sfeer van sport en recreatie.
- Vóór een positionering van golfbaan The Dutch als een topsportlocatie voor de gemeente West Betuwe met een internationale uitstraling en dito werkgelegenheid en klantenkring.
- Vóór een ruimtelijk perspectief dat afwijkt van de locatie aan de overzijde van de A15 en gericht is op natuur, sport, recreatie en energie en daarmee veel beter past bij de gemeente West Betuwe dan een volgende bedrijfsontwikkeling ter plaatse van Spijk-zuid.
- Vóór het verlagen van de risico's zowel voor The Dutch als de gemeente.

Met het verstrekken van een lening van 5 miljoen euro voor een periode van maximaal 7 jaar kiest de gemeente voor een proces-rol in het slagen van de beoogde ontwikkeling. Het geld dat de gemeente beschikbaar stelt, wordt niet enkelvoudig bestemd voor bepaalde onderdelen van het project, maar wordt ingezet om het proces van samenwerking de goede kant op te kantelen en vaart en geloofwaardigheid te geven.

De verstrekking van de lening vindt plaats op grond van een leningovereenkomst tussen de gemeente en de nieuwe combinatie. Het verstrekken van de lening maakt deel uit van een samenwerkingsovereenkomst waarin de route naar sanering en gebiedsontwikkeling verder wordt uitgewerkt. Op het moment van opstellen van dit raadsvoorstel werken wij nog aan de uitwerking van de genoemde overeenkomsten.

Op grond van de Wet financiering decentrale overheden (Fido) kunnen openbare lichamen uitsluitend ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen. In artikel 2 van ons Treasurystatuut is aangegeven dat de gemeenteraad gemotiveerd en transparant bepaalt wat onder de publieke taak wordt verstaan. In de bijlage bij dit

raadsvoorstel vindt u de relevante bepalingen uit het statuut over verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak.

Besluitgeschiedenis

Zie raadsinformatienota's IN101 en IN023 en bijlage Feitenrelaas

Beoogd effect

Oplossen langslepende kwestie rondom de milieusanering en mogelijk maken van de binnen de ambities van de gemeente West Betuwe passende gebiedsontwikkeling.

Argumenten

1.1 Van handhaving naar oplossing

Met dit besluit werkt u constructief mee aan de oplossing van een langslepende kwestie waarbij partijen vooral juridische kosten maakten, zonder dat voldoende voortgang van de grondsanering plaatsvond.

1.2 Na de sanering zijn andere ontwikkelingen in het gebied mogelijk

Politiek bestaat al langer de wens om het gebied definitief te ontwikkelen op het vlak van sport, toerisme, recreatie en met het zonnepark ook op het vlak van duurzame energie.

1.3 Hiermee biedt u de mogelijkheid tot het verstrekken van een lening aan een derde partij

Volgens artikel 2 van het Treasurystatuut mag de gemeente uitsluitend uit hoofde van de publieke taak een lening verstrekken. Uw raad bepaalt wat onder de publieke taak valt.

Kanttekeningen

1.1 Hiermee creëert u mogelijk een precedentwerking voor andere partijen die financiering verlangen

De combinatie van de toekomstige gebiedsontwikkeling met een grote saneringsopgave en investering in duurzame energie opwekking is naar onze mening een unieke situatie. Daarom achten wij de kans op precedentwerking zeer gering.

1.2 Het mede financieren van deze ontwikkeling is voor de politiek en de omgeving een gevoelig onderwerp

Het kan voor gemeente en omgeving een gevoel van ongemak geven om een partij, die mede verantwoordelijk is geweest voor een onverantwoorde toepassing van de staalslakken en daarmee het milieuprobleem, een lening te verstrekken. Echter het perspectief van de gebiedsontwikkeling en het gegroeide vertrouwen in The Dutch en ESG als partijen maakt dat dit de beste weg is om uit het milieuprobleem te geraken.

1.3 Het mede financieren van deze ontwikkeling beïnvloedt niet de onafhankelijkheid van de gemeente als toezichthouder

De gemeente blijft, via de ODR als onze uitvoeringsorganisatie, verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht en handhaving op het milieudossier. Wij beogen, door de samenwerkingsovereenkomst en een tijdelijke financiering juist een versnelling op het milieudossier mogelijk te maken. De aanpak door

de partijen zal te allen tijde getoetst worden op criteria voor het oplossen van de milieuproblematiek. En The Dutch en ESG blijven verantwoordelijk voor deze acceptabele aanpak.

Financiën

Het financiële gevolg van dit voorstel is een beslag op onze liquide middelen van 5 miljoen euro uitlenen voor een periode van 7 jaar tegen een marktconforme rente. Na 2 jaar wordt de lening jaarlijks met 1 miljoen euro afgelost. Voor de gegarandeerde aflossing van de lening vestigen wij voldoende zekerheden.

Wij beogen met de samenwerking een versnelling op het oplossen van de milieuproblematiek te realiseren. Wanneer de aanpak acceptabel is voor de toezichthouder (ODR) en conform wordt uitgevoerd, kunnen wij mogelijk nog besparen op de kosten van de milieuhandhaving.

Door de nieuwe aanpak van de milieuproblematiek en de samenwerkingsovereenkomst hebben wij een lagere risicoreserve nodig. Het vrijkomende bedrag kan worden ingezet voor nieuw beleid.

Communicatie/participatie

Bij het opstellen van de samenwerkingsovereenkomst werken we nog een communicatiestrategie en communicatieplan uit, waar ook de leningovereenkomst en uw besluit over de publieke taak onderdeel van zijn.

Uitvoering/Planning

Op dit moment werken wij de leningovereenkomst en de samenwerkingsovereenkomst verder uit. Uiteraard informeren wij u op het moment dat wij een besluit nemen over deze stukken. Vanwege de doorlooptijd in de besluitvorming, brachten wij dit raadsvoorstel alvast in routing. Geplande datum van verstrekking van de lening is 7 juli 2023.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Risicoparagraaf

Tot nu toe waardeerden wij het risico van de milieusanering op een bedrag tussen 9 en 20 miljoen euro met een hoge kans van optreden door de kwetsbare positie van betrokken partijen. Met deze oplossing zal het risico aanzienlijk verminderen.

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
De lening wordt niet geheel afgelost	Financieel	Gemiddeld	Maximaal 5 miljoen euro	Voldoende zekerheden inbouwen voor terugvordering van het restant
De sanering vindt alsnog niet plaats waardoor gemeentelijk risico	Financieel	Gemiddeld	Ntb, realisatie zonnepark zorgt sowieso	Voldoende zekerheden inbouwen in de samenwerkingsovereenkomst

27 juni 2023

Kenmerk GZDGWB928221/928283

Pagina 5 van 8

onvoldoende vermindert			voor sanering van aantal Ha	
Activiteiten worden in diverse BV's ondergebracht, deze kunnen failliet gaan	Financieel	Hoog	Ntb	Voldoende zekerheden inbouwen in de samenwerkingsovereenkomst

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de secretaris, Philip Bosman
de burgemeester, Servaas Stoop

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 16 mei 2023 nummer, .

besluit:

1. Het verstrekken van een tijdelijke impuls in de vorm van een lening voor de toekomstige gebiedsontwikkeling op het gebied van sport, toerisme en recreatie en energietransitie in combinatie met het oplossen milieuprobleem in Spijk aan te merken als een publieke taak;

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 juni 2023, nummer 2023-051,

de griffier,
Hans van der Graaff

de voorzitter,
Servaas Stoop

Bijlage relevante artikelen uit Treasurystatuut West Betuwe 2021

Artikel 2.

Om de risico's te beheersen gelden de onderstaande uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen, rekening-courantverstrekkingen of garanties uitsluitend uit hoofde van de publieke taak tegen acceptabele voorwaarden aan derde partijen verstrekken. Vooraf wordt bij de Treasurer advies ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende tegenpartij.
2. De gemeenteraad bepaalt binnen het kader van de wet- en regelgeving gemotiveerd en transparant wat onder een publieke taak dient te worden verstaan.
3. In de treasuryparagraaf van de begroting wordt aangegeven bij welke instellingen uit hoofde van de publieke taak de gemeente het voornemen heeft middelen uit te zetten en wordt de keuze voorzien van een onderbouwing. In de treasuryparagraaf bij de jaarrekening wordt aangegeven of zich in het verslagjaar belangrijke ontwikkelingen in de kredietwaardigheid van de betreffende instellingen hebben voorgedaan.
4. De derde partijen aan wie leningen, rekening-courantverstrekkingen of garanties zijn verstrekt, dienen jaarlijks een jaarverslag bij de gemeente in te dienen. Ook moeten de saldobestemmingen van de gewaarborgde geldleningen aan de gemeente verstrekt worden.
5. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door middel van de richtlijnen en limieten van dit Statuut en de Wet fido.
6. Overtollige middelen worden conform de Wet Schatkistbankieren uitsluitend uitgezet bij de Nederlandse Staat, lagere Nederlandse overheden en overheidsinstanties, zoals gemeenschappelijke regelingen en gemeentelijke diensten, rekening houdend met het gestelde in artikel 2 lid 5.
7. Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.
8. Beleggingen in onroerend goed is uit het oogpunt van het te lopen risico niet toegestaan.
9. Beleggingen in aandelen, opties en vreemde valuta zijn niet toegestaan, met uitzondering van de aankoop van aandelen in het kader van de publieke taak

Artikel 5.

1. Bij het verstrekken van leningen of garanties worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.
2. Voor elk voornemen tot het verstrekken van een lening of garantie geeft de Treasurer een (financieel) advies waarbij de financiële positie en de kredietwaardigheid van de "vragende" partij wordt beoordeeld

Artikel 10 lid 1 van het treasurystatuut geeft aan dat Toegestane financieringsinstrumenten bij het uitzetten van gelden zijn rekening – courant, deposito schatkist, spaarrekening, onderhandse leningen aan ander decentrale overheden;

lid 8. Het college van Burgemeester en Wethouders besluit niet over het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 1.000.000,= dan nadat de raad is geïnformeerd over het

voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college van Burgemeester en Wethouders te brengen.

2.7. Uitzettingen en garanties publieke taak

Voor te verstrekken leningen en garanties gelden de volgende uitgangspunten.

Artikel 16

1. De gemeente verstrekt geen leningen en garanties anders dan genoemd in artikel 2 en 5 van dit Statuut.
2. Bij het afgeven van garanties wordt gebruik gemaakt van waarborgfondsen, zoals het Waarborgfonds Sociale Woningbouw, het Waarborgfonds Sport en het Waarborgfonds Zorg. Indien de garantie niet door een Waarborgfonds kan worden afgegeven, worden door de gemeente zoveel mogelijk zekerheden gevestigd.
3. Het rendement op het uit te zetten vermogen moet in overeenstemming zijn met de geldende geld- en kapitaalmarktrentes bij verschillende financiële instanties, waaronder de huisbankier.
4. De gemeente kan een garantie verstrekken aan een stichting of vereniging. Jaarlijks vindt toetsing plaats over de financiële situatie van de stichting of vereniging aan de hand van de door de stichting of vereniging verplicht te overleggen jaarstukken.
5. De aanvrager van de garantstelling brengt de lening onder bij een financiële instelling met minimaal een A-rating of een rating met gelijke strekking.

2.10 Hardheidsclausule

1. De raad kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in dit Statuut.
2. In gevallen waarin dit Statuut niet voorziet, beslist de raad.

Ontwerp tm 11 april

Nu cv en rv voor geen bedenkingen mei raad iom griffie mag college 25 april, dan vergunning, 6 weken beroep medio juli klaar; rechtbank kan lang duren, maar ontwikkelaar kan aan de slag mits voorl vz

De rentetarieven voor een 3 maands kasgeldlening bedroeg op 1 november 2022: 1,65%

De rentestand voor een 3 maands kasgeldlening staat vandaag op 3,108%